

Zaključci Vijeća o napretku provedbe globalne strategije EU-a u području sigurnosti i obrane

Uvod

1. U skladu sa zaključcima Europskog vijeća od 15. prosinca 2016. i smjernicama sadržanima u njima Vijeće je preispitalo napredak u provedbi svojih zaključaka od 17. listopada i 14. studenoga 2016. Vijeće pozdravlja početni napredak, opisan u nastavku, koji je uz pomoć sveobuhvatnog skupa mjera postignut u pogledu dostizanja razine ambicije EU-a koja proizlazi iz globalne strategije EU-a u području sigurnosti i obrane. Poziva na daljnji rad i usmjeravanje te se slaže da će ta pitanja ponovno razmotriti u svibnju, uoči sastanka Europskog vijeća u lipnju.

2. Vijeće podsjeća da bi se time moglo doprinijeti jačanju sposobnosti Unije za djelovanje u pogledu pružanja sigurnosti i jačanja zajedničke sigurnosne i obrambene politike, kao i njezine globalne strateške uloge i sposobnosti autonomnog djelovanja, kada i gdje je to potrebno, ali i zajedničkog djelovanja s partnerima kad god je to moguće.

3. Vijeće pozdravlja rad koji Komisija trenutačno obavlja na provedbi europskog akcijskog plana obrane u uskoj suradnji s državama članicama. Također pozdravlja namjeru Komisije, navedenu u njezinoj Komunikaciji od 30. studenoga 2016., da u prvoj polovici 2017. predstavi dodatne prijedloge za uspostavu europskog obrambenog fonda, uključujući mogućnosti u vezi sa zajedničkim razvojem sposobnosti prema zajedničkom dogovoru država članica, kao i istraživačke mogućnosti, (a prvi korak za to bilo bi pokretanje pripremnog djelovanja za istraživanje povezano s obranom) što bi se trebalo ispitati u sklopu sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira. Vijeće podsjeća da je Europsko vijeće u prosincu 2016. Europsku investicijsku banku pozvalo da ispita korake s ciljem podupiranja ulaganja u aktivnosti istraživanja i razvoja obrane.

Vijeće u skladu sa svojim zaključcima od 14. studenoga 2016. također ponovno ističe da je potrebno ojačati učinkovitost ZSOP-a te razviti i održavati sposobnosti država članica, oslanjajući se na europsku obrambenu tehnološku i industrijsku bazu (EDTIB) koja je bolje integrirana te održivija, inovativnija i konkurentnija, čime se ujedno doprinosi otvaranju radnih mjesta, rastu i inovacijama diljem EU-a te se može osnažiti stratešku autonomiju Europe, pri čemu se jačaju njezini kapaciteti za djelovanje s partnerima. Vijeće podsjeća na potrebu da ta nastojanja budu uključiva, s jednakim mogućnostima za obrambenu industriju u EU-u, kao i uravnotežena i potpuno usklađena s pravom EU-a.

4. Vijeće nadalje pozdravlja brzo djelovanje u poduzimanju daljnjih koraka u pogledu zaključaka Vijeća od 6. prosinca 2016. o provedbi svih aspekata Zajedničke izjave koju su predsjednik Europskog vijeća, predsjednik Europske komisije i glavni tajnik Organizacije sjevernoatlantskog ugovora potpisali u Varšavi. Poziva na nastavak rada u tom pogledu, u cijelosti poštujući načela uključivosti, reciprocnosti i autonomije postupaka donošenja odluka EU-a, te poziva da se o napretku u vezi s time izvijesti u lipnju 2017.

Poboljšanje struktura za upravljanje krizama ZSOP-a

5. Vijeće je danas odobrilo konceptualni sažetak o sposobnosti operativnog planiranja i provođenja za misije i operacije ZSOP-a. Slijedom zaključaka Europskog vijeća iz prosinca i u skladu sa svojim vlastitim zaključcima iz studenoga 2016. u tom se sažetku nalaze mjere za poboljšanje sposobnosti EU-a za brže, učinkovitije i neometane reakcije, oslanjajući se na postojeće strukture i s ciljem jačanja civilno-vojne sinergije, i to kao dio sveobuhvatnog pristupa EU-a. Na temelju toga Vijeće se osobito slaže da će:

- kao kratkoročni cilj uspostaviti službu za vojno planiranje i provođenje (MPCC) u sklopu Vojnog stožera EU-a u Bruxellesu, koja će na strateškoj razini biti odgovorna za operativno planiranje i provođenje neizvršnih vojnih misija, radeći pod političkom kontrolom i strateškim vodstvom Političkog i sigurnosnog odbora. Novoosnovani MPCC radit će usporedno i usklađeno sa službom za civilno planiranje i provođenje (CPCC);
- glavni direktor Vojnog stožera EU-a biti direktor MPCC-a i u tom će svojstvu preuzeti funkcije zapovjednika misija za neizvršne vojne misije, što uključuje tri misije osposobljavanja EU-a raspoređene u Srednjoafričkoj Republici, Maliju i Somaliji, u skladu s dogovorenim uvjetima;
- visoku predstavnicu pozvati da podnese prijedlog za konsolidirani mandat Vojnog stožera EU-a, kao i prijedlog za odluku Vijeća kojom bi se odražavali navedeni aranžmani i izmijenile odluke Vijeća u odnosu na dotične misije ZSOP-a;
- civilna i vojna stručna znanja za ključna područja u pogledu potpore misijama povezati u okviru zajedničke potporne jedinice

za koordinaciju na razini Bruxellesa, i to s ciljem svakodnevnog rada na daljnjem jačanju i ostvarivanju učinkovite civilno-vojne koordinacije i suradnje u operativnom planiranju i provođenju civilnih i neizvršnih vojnih misija ZSOP-a. Time bi se dodatno doprinijelo cjelovitoj provedbi sveobuhvatnog pristupa EU-a, uz poštovanje odgovarajućih civilnih i vojnih zapovjednih lanaca i različitih izvora financiranja;

- uspostavu MPCC-a i zajedničke potporne jedinice za koordinaciju preispitati jednu godinu nakon što postanu u potpunosti operativni, ali najkasnije do kraja 2018. godine, i to na temelju izvješća visoke predstavnice. To preispitivanje trebalo bi pripremiti uz potpuno savjetovanje s državama članicama, a njime se ne bi dovelo u pitanje bilo kakve političke odluke koje treba donijeti.

Vijeće se također slaže s prijedlozima o strateškom planiranju i nadzoru sadržanima u konceptualnom sažetku i od visoke predstavnice zahtijeva da u suradnji s Komisijom, prema potrebi, nastavi s njihovom provedbom.

Stalna strukturirana suradnja (PESCO)

6. Kako bi se ojačala sigurnost i obrana Europe u aktualnom zahtjevnom geopolitičkom okružju, Vijeće se slaže da je potrebno nastaviti rad na uključivoj stalnoj strukturiranoj suradnji (PESCO) utemeljenoj na modularnom pristupu. Ona bi trebala biti otvorena svim državama članicama koje žele preuzeti nužne obvezujuće obveze i koje ispunjavaju kriterije, i to na temelju članka 42. stavka 6. i članka 46. Ugovora i Protokola br. 10 Ugovora. Vijeće prepoznaje da bi stalna strukturirana suradnja mogla znatno doprinijeti dostizanju razine ambicije EU-a, među ostalim i radi obavljanja najzahtjevnijih misija, te da bi mogla olakšati razvoj obrambenih sposobnosti država članica i ojačati europsku obrambenu suradnju, uz maksimalnu upotrebu Ugovorâ. Napominje da će svi kapaciteti razvijeni u okviru stalne strukturirane suradnje ostati u vlasništvu država članica te će one njima i dalje upravljati. Podsjeća da države članice posjeduju jedinstvo snaga kojima se mogu koristiti u drugim okvirima. Ističući odgovornost i nadležnost država članica u području obrane, Vijeće naglašava da bi stalna strukturirana suradnja trebala doprinijeti pokretanju novih zajedničkih napora, suradnje i projekata.

7. Vijeće u tu svrhu države članice poziva da uz potporu ESVD-a i Europske obrambene agencije (EDA) nastave s radom kako bi se dodatno razmotrilo i razvilo:

- dogovor o zajedničkom razumijevanju u pogledu zajedničkih obveza, ciljeva i kriterija na temelju relevantnih odredaba Ugovora, kao i u pogledu modela upravljanja
- moguće projekte i inicijative na kojima države članice žele raditi u sklopu stalne strukturirane suradnje, među ostalim i na modularan način, pritom se koristeći projektima koji su u tijeku i preuzimajući nove obveze u području ulaganja u obranu, i to s ciljem rješavanja uočenih nedostataka i rada na prioritetima EU-a i država članica u području sposobnosti; poboljšanja mogućnosti razmjешtanja i operativne raspoloživosti njihovih oružanih snaga; i povećanja njihove interoperabilnosti udruživanjem i dijeljenjem postojećih sposobnosti.

Tim bi se radom dao doprinos pripremama za obavijest Vijeću i Visokom predstavniku, kao i za odluku Vijeća o uspostavi stalne strukturirane suradnje.

8. Iako napominje da je riječ o samostalnim inicijativama, Vijeće naglašava da je potrebno razmisliti o mogućim poveznicama između stalne strukturirane suradnje i koordiniranog godišnjeg preispitivanja u području obrane (CARD). Vijeće prepoznaje da su potrebni dodatni napor i za istraživanje moguće poveznice s prijedlozima Komisije za uspostavu europskog obrambenog fonda, što uključuje načine na koje bi se projekti i inicijative u sklopu stalne strukturirane suradnje mogli koristiti tim mehanizmima, pod uvjetom da budu donesene daljnje odluke o uspostavi tog fonda i njegovu konačnom ustrojstvu.

9. Vijeće se slaže da će to ponovno razmotriti u svibnju 2017. kako bi pružilo dodatne političke smjernice o eventualnom donošenju odluka.

Koordinirano godišnje preispitivanje u području obrane (CARD)

10. Vijeće pozdravlja rad uložen u razvoj načelâ i opsega CARD-a koji provode države članice radi produblivanja suradnje u području obrane, među ostalim poticanjem razvoja sposobnosti hvatanjem ukoštac s nedostacima, te radi osiguranja optimalne uporabe, uključujući usklađenost, planova potrošnje za obranu. Naglašava kako je važno s pomoću CARD-a razviti bolje strukturiran način ostvarenja ključnih sposobnosti koje su u Europi potrebne na temelju veće transparentnosti, političke vidljivosti i predanosti država članica, pritom izbjegavajući nepotrebno dodatno administrativno opterećenje za države članice i institucije EU-a. Vijeće naglašava da je u slučaju preklapanja zahtjeva potrebno osigurati usklađenost CARD-a i postupka obrambenog planiranja NATO-a, uvažavajući pritom različitu narav tih dviju organizacija i njihovih odgovornosti. Vijeće naglašava da se CARD, kao sveobuhvatan alat, treba temeljiti na postojećim postupcima i alatima te ih na najbolji način iskoristiti i da bi se trebao u najvećoj mogućoj mjeri služiti dostupnim informacijama koje su prikupljene s pomoću njih.

11. Vijeće naglašava da bi se CARD provodio na dobrovoljnoj osnovi i uz potpuno poštovanje nadležnosti i obveza država članica u području obrane, uključujući, gdje je to primjenjivo, zajedničku obranu i njihove postupke planiranja u području obrane, te uzimajući u obzir vanjske prijetnje i izazove u pogledu sigurnosti diljem EU-a.

Vijeće naglašava važnost poboljšanja stanja europskih sposobnosti uvođenjem veće transparentnosti i političke vidljivosti. U tom pogledu ističe da bi se CARD-om trebala osigurati sveobuhvatna procjena pitanja u vezi sa sposobnostima, koja bi poslužila kao doprinos Vijeću u pružanju političkih smjernica. Vijeće stoga naglašava da bi se CARD-om trebalo pomoći državama članicama da

ostvare ključne sposobnosti, ponajprije na temelju prioriteta u području sposobnosti koji su utvrđeni u okviru Plana razvoja sposobnosti EU-a. Državama članicama također bi se trebalo pružiti forum za koordinaciju planiranja u području nacionalne obrane i raspravu o njemu, među ostalim u smislu planova potrošnje za obranu, uzimajući u obzir obveze koje je Europsko vijeće preuzelo u prosincu 2016., na bolje strukturiran način koji se temelji na dobrovoljnim mjerama utvrđenima u Okviru za politiku sustavne i dugoročne suradnje u području obrane. Vodeći računa o tome da je riječ o samostalnim inicijativama, rad na CARD-u trebao bi se provoditi dosljedno s provedbom europskog akcijskog plana obrane.

12. Vijeće pozdravlja ideju o redovitim i posebnim sastancima ministara obrane, u početku svake dvije godine ili češće ako se tako odluči. Europska obrambena agencija trebala bi igrati ključnu ulogu u CARD-u radi pružanja sveobuhvatne objektivne procjene i popratne analize u obliku pisanog izvješća ministrima obrane, uz potpuno iskorištavanje postojećih alata i obavljanje dužnosti tajništva CARD-a.

13. Vijeće se slaže s navedenim parametrima CARD-a i poziva visoku predstavnicu / ravnateljicu Agencije da do lipnja u bliskoj suradnji s državama članicama razvije detaljnije prijedloge o opsegu, metodama i sadržaju CARD-a, ponajprije u pogledu interakcije s državama članicama, s ciljem pripreme za uspostavu CARD-a do kraja 2017. Prvi potpuni CARD trebao bi se provesti ponajprije na temelju prioriteta iz preispitanog plana razvoja sposobnosti te drugih postojećih postupaka i alata počevši od 2018.

Razvoj civilnih sposobnosti

14. Vijeće naglašava važnost brzog napretka u radu na razvoju civilnih sposobnosti. Slaže se da postoji potreba za poboljšanjem sposobnosti reagiranja kako bi se osiguralo učinkovitije, brže i fleksibilnije razmještanje civilnih misija ZSOP-a, koje imaju važnu ulogu kao ključni element sveobuhvatnog pristupa EU-a. Vijeće u tom kontekstu prima na znanje rasprave koje su u tijeku, među ostalim one o kapacitetu za pripravnost, prethodno uspostavljenim specijalističkim timovima stručnjaka i policijskim kontingentima i/ili drugim profesionalnim kategorijama, te ponovno razmatranje mehanizma tima za civilni odgovor. Traži da visoka predstavnica i, prema potrebi, Komisija, u suradnji s državama članicama, predstave konkretne prijedloge za poboljšanje sposobnosti reagiranja s ciljem njihova odobrenja uoči sastanka Europskog vijeća u lipnju. Također se slaže da je potrebno dodatno preispitati prioriteta područja civilnih misija ZSOP-a utvrđena u Feiri. Vijeće naglašava važnost pojačane sinergije, kompatibilnosti i interoperabilnosti EU-a i UN-a također u tom području. Ta će pitanja ponovno razmotriti u svibnju.

Provedba u raznim drugim područjima

15. Budući da će to biti važan doprinos kojim će se omogućiti EU-u da ostvari učinkovitu, odgovornu i neometanu izgradnju kapaciteta, Vijeće iščekuje brzo dovršenje zakonodavnog rada na prijedlogu izmjena Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru. Vijeće podsjeća na svoje zaključke iz studenoga 2016. o potrebi da se u potpunosti obuhvate svi zahtjevi za daljnju potporu partnerskim zemljama u njihovu samostalnom sprečavanju kriza i upravljanju njima, uključujući one u okviru neizvršnih misija u okviru ZSOP-a. U tom kontekstu poziva na nastavak aktualnog pripremnog rada na utvrđivanju potreba u području izgradnje kapaciteta kao potpore sigurnosti i razvoju (CBSD). Vijeće ponovno ističe fleksibilan geografski opseg CBSD-a i poziva na utvrđivanje i razvoj novih projekata. Vijeće nadalje podsjeća na svoj prijedlog za izradu namjenskog instrumenta za ostvarenje izgradnje kapaciteta. Vijeće će ponovno razmotriti CBSD u svibnju 2017.

16. Vijeće pozdravlja prva razmatranja i iščekuje daljnji rad na osnaživanju relevantnosti, upotrebljivosti i razmjestivosti instrumenta EU-a za brzi odgovor, uključujući borbene skupine EU-a, posebice radi jačanja njihove modularnosti, njihove pripreme i njihova djelotvornog financiranja. U sklopu toga trebalo bi dodatno razmotriti posebne načine te zajedničke troškove i druge financijske odredbe za operacije brzog reagiranja općenito i napose borbene skupine EU-a.

Vijeće će ponovno razmotriti to pitanje u svibnju na temelju konsolidiranih prijedloga koje bi visoka predstavnica trebala predstaviti uz blisko savjetovanje s državama članicama. S obzirom na njihove financijske aspekte, ti bi prijedlozi mogli doprinijeti sveobuhvatnom preispitivanju mehanizma Athena koje je predviđeno do kraja 2017. i o kojem će se raspravljati u odgovarajućem okviru.

17. Vijeće ponovno ističe važnost suradnje sa svojim partnerima, posebno s UN-om, NATO-om, OEES-om, Afričkom unijom, Ligom arapskih država i ASEAN-om, kao i sa strateškim partnerima i drugim partnerskim zemljama, u okviru našeg susjedstva i globalnije, uz dužno poštovanje institucijskog okvira i neovisnosti EU-a u donošenju odluka te načela uključivosti. U tom pogledu Vijeće podsjeća na potrebu da se unaprijede partnerstva u okviru ZSOP-a i poziva visoku predstavnicu da prije svibnja 2017. predstavi mogućnosti više strateškog pristupa partnerima u okviru ZSOP-a kako je navedeno u zaključcima Vijeća iz studenoga 2016.

18. Vijeće pozdravlja preispitivanje i organizacijske mjere poduzete radi promicanja poboljšana EU-ova uvida u stanje koje se temelji na civilnim i vojnim obavještajnim podacima radi boljeg strateškog predviđanja. Podupire daljnje korake koje treba poduzeti s obzirom na buduće povećanje osoblja, logistike i infrastrukture, ako se to smatra potrebnim, te će ponovno razmotriti to pitanje u lipnju.

19. Podsjećajući na potrebu za pravodobnom provedbom preispitivanja plana razvoja sposobnosti do proljeća 2018., Vijeće pozdravlja činjenicu da Europska obrambena agencija izrađuje prijedloge o poboljšanju procesa razvoja sposobnosti EU-a. U tom

pogledu također pozdravlja rad na reviziji kataloga zahtjeva koji je u tijeku. Radom na prioritetima u području sposobnosti, najvažnijim prioritetima istraživanja i tehnologije te ključnim strateškim aktivnostima koji države članice nastavljaju u okviru Europske obrambene agencije pomoći će se u usmjeravanju budućih ulaganja i poslužiti kao temelj provedbi europskog akcijskog plana obrane. Vijeće nadalje podsjeća na potrebu za žurnom provedbom djelovanja poduzetih u okviru Europske obrambene agencije koja se odnose na ključne pospješitelje i sigurnost opskrbe na temelju političkih obveza država članica i njihovih sporazuma koji se odnose na posebne programe/sektore.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press